

TAČKA III

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET- NIKŠIĆ
VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA
Komisija za ocjenu master rada Ane Đapić

I Z V J E Š T A J

Ana Đapić, studentkinja master studija na studijskom programu Inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je završni rad na temu: "Analiza položaja romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole". Tema ovog rada je odobrena 24. 2. 2023. godine na sjednici Nastavno - naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof.dr Biljana Maslovarić (mentorka), prof. dr Tatjana Novović i prof.dr Nada Šakotić.

Kandidatkinja Đapić je uspješno položila sve ispite predviđenim nastavnim planom i programom na studijama Inkluzivnog obrazovanja . Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija Vijeću podnosi sljedeći izvještaj.

U prvom dijelu, u okviru teorijskog dijela, kandidatkinja Đapić opsežno i teorijski – naučno argumentovano razmatra temeljne pretpostavke savremenih naučnih teorija koje se tiču saznanja da diskriminacija i neinkluzivni školski sistemi sistematski uskraćuju djeci iz RE zajednica prava na obrazovanje. U većini zemalja samo oko 20% romske djece završe osnovnu školu, u poređenju sa više od 90 procenata njihovih neromskih vršnjaka (May, 2014). Za RE populaciju, s obzirom na njihovu istoriju nepovoljnog položaja i progona, međunarodni okvir ljudskih prava je od velike važnosti (May, 2014). Za RE učenike zaštita njihovog prava na obrazovanje predstavlja kritičnu osnovu za ravnopravnost i inkluziju. Ovo pravo se nalazi u nizu instrumenata, uključujući Konvenciju UN o pravima djeteta i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Obrazovanje treba da služi određenim ciljevima razvoja pojedinca i usađivanja vrijednosti tolerancije i poštovanja prema drugima, a istovremeno da obezbjeđuje univerzalan i slobodan pristup osnovnom obrazovanju i elementima individualnog izbora.

Uključivanje djece RE populacije u obrazovanje, kao i njihov opstanak u obrazovnom sistemu, podrazumijeva senzitivaciju školske sredine u pravcu interkulturalnosti i prepoznavanja specifičnosti obrazovnih potreba ove djece (Xhillari & Cici, 2016). Za bolji doživljaj sopstvene efikasnosti i uspješniji korak ka inkluziji RE djece, značajno je jačanje profesionalnih uloga nastavnika kao partnera u pedagoškoj komunikaciji, afektivnoj interakciji, regulisanju socijalnih odnosa u odjeljenju, kao i kompetencija za razvoj tolerancije i uvažavanje različitosti.

Sagledavajući vaspitno-obrazovnu praksu, te proučavajući stručnu i naučnu literaturu, u radu se ističe da je neophodno intenzivirati rad na inkluziji djece RE populacije, te analogno tome i unaprjeđenju položaja ovih učenika u sistemu obrazovanja. Posljednjih godina se kontinuirano radi na poboljšanju uslova u školama, kako bi se na što adekvatniji i razvojno primjereniji način pružila potpora učenicima/ama RE populacije.

U radu je navedeno da je sa pravne tačke gledišta, situacija Roma i Egipćana u Evropi se poboljšala u proteklm decenijama, pošto su zagarantovana manjinska prava na jezik i kulturu (Elias, 2010). Važan posao se obavlja na međunarodnom planu, kako bi se podržalo prepoznavanje Roma i razvili bolji uslovi. Na nacionalnom nivou, zakonodavstvo garantuje pristup obrazovanju za sve stanovnike. Ipak, procenat Roma i Egipćana koji nastavljaju školovanje nakon obaveznog školovanja je mnogo manji nego kod većinskog stanovništva (Mišković i Ćurčić 2016). Diskriminacija i predrasude su i dalje rasprostranjene (Kamberi et.al. 2015). U isto vrijeme kada ekonomski uslovi imaju negativan uticaj na školsko postignuće (Mišković i Ćurčić, 2016), loše obrazovanje će vjerovatno uticati na mogućnosti prihoda tokom životnog vijeka pojedinaca i porodica. Ekonomske strukture koje uzrokuju siromaštvo i nejednakost su mnogo složeniji i sveobuhvatniji skup pitanja od manjinskih prava, a takođe ih je teže transformisati.

Nerazumijevanje koncepta inkluzivnog obrazovanja i njegovog značaja za RE učenike i dalje predstavlja veliku prepreku u pružanju jednakih mogućnosti za sve. Odsustvo romskog jezika, istorije i kulture u školskim programima širom Evrope stvara dalje podijele među učenicima, udaljavajući se od evropskih vrijednosti zasnovanih na solidarnosti, razumijevanju i poštovanju različitosti. Od ranog djetinjstva, mnogim RE učenicima nijesu pružene jednake mogućnosti učenja, kao i njihovim vršnjacima, jer ih barijere koje postavljaju začarani krugovi siromaštva i anticiganizma najčešće sprječavaju u pristupu obrazovanju (Hrnjica Mitrović i Stojanović, 2003).

Sa jedne strane, nedostatak znanja većinskog jezika, ograničen pristup obrazovanju i njezi

i stanje siromaštva, koje ne dozvoljava adekvatno učenje kod kuće, znače da RE učenici nemaju povoljne uslove za obrazovanje. Osim toga, segregirane obrazovne ustanove stvaraju podijeljen pogled na društvo, što podstiče nejednakost i diskriminaciju. Sa druge strane, RE učenici su socijalno isključeni širom Evrope, a obrazovna inkluzija zavisi od društvenih, ekonomskih i kulturnih pritisaka, a isto važi i za zdravstvo, zapošljavanje i stanovanje.

Kandidatkinja Ana Đapić u radu izdvaja i da integracija Roma u kontekstu jednakog tretmana kroz povećanje njihove socijalne uključenosti, kao najveće etničke manjine u Evropi, predstavlja prioritet politike, koji se razmatra na nivou EU. Svaka zemlja EU je pripremila nacionalnu strategiju za integraciju Roma i Egipćana i ulažu se napor u borbi protiv diskriminacije i neprijateljstva prema njima. Zemlje EU razmatraju razvoj srednjoročnih efikasnih i inkluzivnih mehanizama saradnje, koji uključuju civilno društvo i nacionalne, regionalne i lokalne vlasti (Kutnjak-Vrtaric, 2021). Centralni pravac intervencije bilo je i jeste formalno obrazovanje, za koje se zalažu nevladine organizacije, lokalne vlasti i crkve. Nakon ovih intervencija objavljena je serija izvještaja, ali oni ne ispunjavaju stroge akademske kriterijume, što predstavlja prazninu u specijalizovanoj literaturi.

RE djeca generalno imaju niže akademsko postignuće od većinske djece. Stoga je povećanje obrazovnih postignuća Roma i Egipćana ključni prioritet u oblasti borbe protiv njihove socijalne isključenosti (Merhaut et al., 2022). Takođe, širom Evrope, Romi i Egipćani imaju tendenciju da žive ispod granice siromaštva, u nesigurnim stambenim prostorima, bez pristupa zdravstvenoj zaštiti i adekvatnoj hrani, sa visokom stopom smrtnosti djece.

Brojni su uzroci koji objašnjavaju nizak stepen školovanja Roma i Egipćana i visoku stopu napuštanja, među kojima su: siromaštvo (zbog kojeg djeca nemaju potrebne stvari da idu u školu i uče), diskriminacija u školi, diskriminacija na tržištu rada, jezičke barijere i dr. Međutim, uprkos svojim nedostacima, formalno obrazovanje je najefikasniji način za socijalno uključivanje Roma i Egipćana.

RE učenici i učenice se suočavaju sa brojnim poteškoćama u vaspitno-obrazovnom procesu, jer nemaju dovoljno stimulacija u porodičnom kontekstu, pa im sama integracija u nastavni proces predstavlja poteškoću. Položaj RE učenika i učenica u osnovnim školama nije na adekvatnom nivou. Iako kao društvo težimo da spriječimo predrasude prema RE učenicima, one su i dalje prisutne i bitno utiču na integraciju. Pored predrasuda koje su markantne, postoje i drugi problemi koji otežavaju njihovo obrazovanje. Problemi koje apostrofiramo, odnose se na znatno

lošu ekonomsku situaciju, nedovoljan stepen interesovanja roditelja za obrazovanje njihove djece, odnosno za školsko postignuće, neprimjereni, tj. nestimulativni uslovi za učenje i dr.

U radi se naglašava da analogno gore navedenim barijerama sa kojima se suočavaju RE učenici i učenice u kontekstu obrazovanja, zadatak škole kao vaspitno-obrazovne ustanove je da pruži podršku senzitivnoj grupi djece kojom se u radu bavimo, i da im na taj način olakša proces školovanja. Da bismo uopšte mogli govoriti o pružanju podrške RE učenicima i učenicama, potrebno je naglasiti da je u većini država uključivanje ovih učenika/ca u redovni školski sistem, započeto prilično nespremno. Naime, učitelji koji izvode vaspitno-obrazovni proces nijesu detaljno upoznati sa kulturom, tradicijom RE populacije, što u velikoj mjeri otežava integraciju ovih učenika. Drugo, učitelji nijesu pohađali određene oblike stručnog usavršavanja, kako bi se upoznali sa načinom rada sa RE učenicima i učenicama. Sve navedeno bitno otežava uključivanje RE učenika i učenica u nastavni proces.

Kandidatkinja Đapić u istraživačkom dijelu rada fokus je stavljen na činjenici da je osnaživanje djece RE populacije kroz inkluzivno, kvalitetno obrazovanje ključna agenda za međunarodne zajednice da promovišu jednakost i socijalnu inkluziju. Međutim, Romi i Egipćani nijesu homogena grupa – razlikuju se u socio-ekonomskim situacijama i stoga imaju različita obrazovna iskustva i ishode. Od suštinskog značaja je da se djeci RE populacije omogući što bolji položaj u aktuelnom obrazovnom kontekstu.

Problem istraživanja u radu kandidatkinje Đapić je analiza položaja romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole – uticaj na učenje i razvoj, dok je predmet istraživanja u radu predstavlja sagledavanje i procjenjivanje položaja romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole – uticaj na učenje i razvoj.

Uzorak u istraživačkom dijelu rada je istraživanje je realizovano na uzorku od 150 učitelja i 20 roditelja RE učenika i učenica u Podgorici, Nikšiću, Beranama, Tivtu i Kotoru.

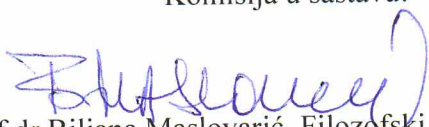
Kandidatkinja Đapić u radu konstatuje da je u istraživačkom dijelu rada u potpunosti potvrđena glavna hipoteza koja je glasila: pretpostavljamo da je položaj romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole utemeljen na kontinuiranom podsticanju i usmjeravanju ovih učenika na proces usvajanja nastavnih sadržaja i razvoja potencijala, kroz aktivnu participaciju sa vršnjacima iz većinske populacije.

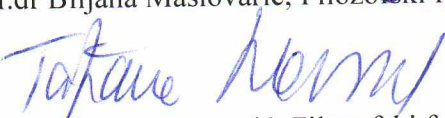
Smatramo da ovo istraživanje koleginice Đapić ima svoj naučni i puni didaktički doprinos u cilju unapređenja vaspitno-obrazovnih praksi, i u tom smislu Komisija sa

zadovoljstvom konstatuje da je master rad kandidatkinje Ana Đapić Dragane na temu: "Analiza položaja romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole", izrađen po svim kriterijumima koji karakteriše format master rada, i zato Komisija predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da kandidatkinji Ani Đapić odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, novembar 2023.godine

Komisija u sastavu:

Prof.dr Biljana Maslovarić, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof.dr Nada Šakotić, Filozofski fakultet, Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 18.12.2023.			
ORG. JED.	SKOJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	4560		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Analiza položaja romskih i egipćanskih učenika i učenica u prvom ciklusu osnovne škole Ane Đapić**, studentkinje Studijskog programa za inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-3084 od 30.11.2022. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom *Skupovi u mlađim razredima osnovne škole*, kandidatkinje Anđele Mraković.

U skladu sa članom 29, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Anđela Mraković, student akademskih integrisanih studija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu *Skupovi u mlađim razredima osnovne škole*. Tema ovog rada je odobrena 30.11. 2022. na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odobrena komisija za njegovu ocjenu u sastavu: prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Marijan Marković, Prirodno-matematički fakultet - Podgorica, član i prof. dr Nada Šakotić, Filozofski fakultet - Nikšić, član.

Master rad kandidatkinje Anđele Mraković *Skupovi u mlađim razredima osnovne škole*, napisan je na 74 strane. Rad je struktuiran u dvije komplementarne cjeline (teorijski i istraživački dio) koje su tematski operacionalizovane u odgovarajuće uže oblasti. Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada je prezentovan u tri tematske cjeline i to: Značaj skupova u nastavi matematike, Formiranje skupova u mlađim razredima osnovne škole i Planiranje obrade skupova u mlađim razredima osnovne škole.

U sklopu druge strukturne cjeline, koja se odnosi na istraživački dio rada, detaljno je i precizno predstavljen metodološki okvir istraživanja. Nakon funkcionalnog povezivanja oba dijela, kandidatkinja je predstavila analizu u okviru Zaključka. Nakon toga navedeni su svi korišćeni prilozi.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Anđela Mraković navodi da se skup kao matematički pojam obrađuje u prvom i petom razredu, dok se u drugom, trećem i četvrtom može prožimati kroz ostale matematičke sadržaje. Jedan od razloga za uvođenje učenika u

matematiku pomoću skupova, jeste sadašnji stadijum u razvitku te nauke, tako da je matematika snažno obilježena skupovima i tumačenjem matematičkih pojmova i objekata pomoću skupova.

Kandidatkinja u daljem radu govori da je obrada skupova u mlađim razredima neophodna, jer učenici preko skupova uče brojeve, računske operacije i njihove osobine, a sam pojam skupa je najbolje i najzanimljivije pokušati približiti učenicima kroz što raznovrsnije aktivnosti.

U prvoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Mraković ističe da dijete u najranijoj fazi upoznavanja svijeta oko sebe ima potrebu da predmete dodiruje, omiriše, odnosno da ih upoznaje preko svojih čula. Djecu treba podsticati da u igri određenim predmetima ili igračkama zapažaju njihova najbitnija svojstva, da uočavaju sličnosti i razlike između njih, a zatim da ih imenuju i opisuju. Grupisanje predmeta po nekoj zajedničkoj osobini je početna logičko-matematička aktivnost, kojom dijete misaono izdvaja osobinu predmeta po kojoj će da ga grupiše, a ta osobina služi djetetu kao kriterijum klasifikacije

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Mraković ističe da se u početnoj nastavi matematike prilikom obrade novih sadržaja, obnavljaju već usvojeni. Gotovo na svakom času iz matematike se uči nešto novo i utvrđuje već stečeno znanje. Na časovima obrade skupova moramo ponoviti staro gradivo na kome se zasniva obrada novog. Prije obrade pojma podskupa, učitelj sa učenicima ponavlja pojam skupa, elementa i pripadnosti. Učenicima se najprije govori o buketu cvjetova, jatu ptica, skupu učenika jednog odjeljenja itd. Svaki cvijet, ptica, učenik je element odgovarajućeg skupa.

U trećoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Mraković navodi da je u planiranju obrade skupova neophodno izvršiti tzv. makro-planiranje, godišnje, mjesečno i dnevno planiranje. Godišnji plan za jedan razred, odnosno za jednu školsku godinu, sadržan je u osnovi u nastavnom planu koji je propisan za taj razred date škole. Taj plan sadrži sve nastavne predmete koji se predaju tom razredu u toku školske godine i vrijeme namijenjeno svakom od ovih predmeta. Prema tome, nastavni plan za određeni razred sadrži i globalan raspored nastavnog rada po nastavnom vremenu namijenjenom za svaki predmet u toku jedne sedmice.

U drugom poglavlju rada kandidatkinja Anđela Mraković definiše problem, predmet, cilj, zadatke i hipoteze istraživanja, određuje metode, tehnike i instrumente i uzorak istraživanja. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 140 učitelja, a cilj istraživanja je definisan na sljedeći način:

- Utvrditi mišljenje učitelja o značaju izučavanja skupova u mlađim razredima osnovne škole, kao i njihovoj posvećenosti planiranju i realizaciji u kontekstu aktivnog učenja navedenih matematičkih sadržaja u početnoj nastavi matematike.

Na osnovu definisanog cilja, Anđela Mraković definiše straživačke zadatke:

- Utvrditi da li učitelji dovoljno pažnje posvećuju planiranju časova metodičke obrade skupova.
- Utvrditi na koje načine učitelji motivišu učenike mlađih razreda na proces sticanja znanja o skupovima.
- Utvrditi da li učitelji primjenjuju raznovrsne strategije poučavanja u kontekstu formiranja znanja o skupovima kod učenika mlađih razreda osnovne škole.
- Utvrditi koje su objektivne poteškoće u realizaciji nastavnih časova baziranih na sticanju znanja o skupovima u mlađim razredima osnovne škole.

Rezultati anketnog upitnika pokazuju da 50,71% učitelja detaljno planira časove za obradu skupova. Ukupno 36,43% učitelja uglavnom detaljno planira navedene časove. U 63,57% učitelja priprema raznovrsne materijale za metodičku obradu skupova. Dobijeni rezultati pokazuju da 65% učitelja vrši korelaciju sa drugim nastavnim predmetima u cilju kvalitetnije obrade skupova. Ukupno 35% učitelja po potrebi vrši korelaciju, dok 52,86% učitelja prilikom obrade skupova najčešće vrši korelaciju sa prirodom i društvom. Ukupno 32,14% učitelja vrši korelaciju sa likovnom kulturom, a 15% sa SCBH jezikom i književnošću. Nalazi pokazuju da 62,86% učitelja sarađuje prilikom metodičke obrade skupova. Ukupno 21,43% učitelja se izjasnilo da ponekad međusobno sarađuje u cilju kvalitetnije obrade skupova, a značajan broj učitelja (15,71%) ne sarađuje u procesu obrade skupova.

Ukupno 38,57% ispitanika smatra da su učenici zainteresovani za sticanje znanja o skupovima. Sa istim se uglavnom složilo 49,29% učitelja. Anđela Mraković je utvrdila da učitelji prilikom obrade skupova primjenjuju sljedeće motivacione strategije: primjenu pohvale, zanimljive zadatke, stvaranje uslova za samoevaluaciju i realna očekivanja od učenika. Rezultati pokazuju da 41,43% učitelja primjenjuje raznovrsne strategije u kontekstu formiranja znanja o skupovima kod učenika. Ukupno 44,28% učitelja uglavnom primjenjuje raznovrsne strategije u kontekstu formiranja znanja o skupovima kod učenika.

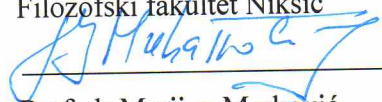
Kandidatkinja Anđela Mraković je u svom master radu uspješno obradila temu *Skupovi u mlađim razredima osnovne škole*. Komisija konstatuje da master rad kandidatkinje Anđela Mraković na temu *Skupovi u mlađim razredima osnovne škole*, ispunjava normative koji važe za master teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, 18. 12 2023. god.

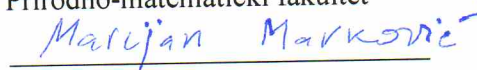
Komisija u sastavu:

Prof. dr Veselin Mićanović, mentor

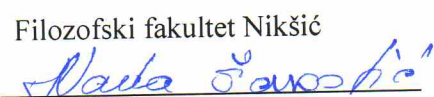
Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Marijan Marković

Prirodno-matematički fakultet

Prof. dr Nada Šakotić

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Nada Šakotić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ
18. 12. 2023.

	REČI	PRILOG	VRJEDNOST
01	4559		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Skupovi u mlađim razredima osnovne škole** Anđele Mraković, studentkinje integriranih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
Studijski program za sociologiju

Na osnovu člana 24 stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Vijeće Filozofskog fakulteta je prihvatilo temu za izradu master rada (na sjednici održanoj 28. 12. 2022.) i donijelo Odluku o imenovanju komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata master rada pod nazivom: *Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs* kandidatkinje Anje Draganić u sastavu: prof. dr Lidiya Vujačić, Filozofski fakultet (mentor); prof. dr Vuk Vuković, Fakultet dramskih umjetnosti (član); prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet (član). Stoga, na osnovu uvida u podnesenu dokumentaciju i rad kandidatkinje, komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

Osnovni podaci o kandidatkinji

Kandidatkinja Anja Draganić je rođena 16. 12. 1998. godine u Nikšiću gdje je završila osnovnu i srednju školu (Gimnaziju „Stojan Cerović”), potom je na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore prvo završila BA stepen (2021) na Studijskom programu za sociologiju i iste kalendarske godine kao odličan student nastavila školovanje, odnosno upisala master studije na pomenutom studijskom program. Ispite je položila u redovnom roku i blagovremeno prijavila temu master rada *Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs*. Treba pomenuti i da je tokom studiranja kandidatkinja Anja Draganić, osim visokog stepena motivisanosti za rad i iskazanog interesovanja za savremene sociološke fenomene, pokazala prilježnost u radu i komunikaciji sa profesorima i kolegama (preciznost, preuzimanje odgovornosti,

dosljednost u ponašanju, spremnost za dijalog itd.). Uz to je pokazala stručne vještine stečene kroz diskusije i druge oblike timskog rada. Takođe, kandidatkinja posjeduje solidno znanje engleskog jezika i digitalne kompetencije koje su joj pomogle kako u izradi master rada tako i za razvoj novih interesovanja kojima nastoji da proširi dijapazon tema u okviru sociološke nauke i svojih budućih radnih angažmana.

Osnovni podaci o magistarskom radu

Imajući u vidu da mediji aktivno učestvuju u socijalizaciji svih članova društva, a naročito mlađih, kandidatkinja Anja Draganić je u svom radu najveći dio pažnje posvetila izuzetno popularnim društvenim mrežama koje, indirektno, utiču na (re)definisanje identitetske konstrukcije adolescenata, polazeći od pretpostavke da pomenuti vid komunikacije (i uzori koji postavljaju „vrijednosti“) utiču na odabrane oblike ponašanja, načina provođenja slobodnog vremena (ujedno širenja ili, pak, zanemarivanja drugih aktivnosti i hobija), potrošačku praksu, spoljašnji izgled (koji nastoje idealizovati, odnosno prikazati „uljepšanu“ verziju sopstvenosti), kao što indukuju (ili ga urušavaju) samopouzdanje u zavisnosti od stepena „prihvaćenosti“, tzv. popularnosti itd.

U radu se, generalno provlači teza o složenoj ulozi medija u društvu, ali i o često pojednostavljenom tumačenju vezanom za njihovu pozitivnu, odnosno negativnu ulogu u savremenoj visoko tehnologizovanoj i „hipermedijalizovanoj“ civilizaciji u kojoj živimo. Naime, nesporna je njihova izuzetno dragocjena uloga da informišu, edukuju i zabavljaju auditorijum, kao što integrišu društvo, jer svakom pojedincu omogućuju makar minimum svakodnevne socijabilnosti i pristup glavnom toku kulture. To ih čini i primarnim „mehanizmom“ demokratizacije cjelokupnog društvenog ambijenta. Mediji ostvaruju i interpretativnu ulogu jer približavaju različite oblasti života, nadopunjuju ili „zamjenjuju“ formalno obrazovanje. S druge strane njihova „negativna“ dimenzija se ogleda, kako zapaža kandidatkinja tj. kako pokazuju i brojna istraživanja na koja se poziva u svom master radu, što savremeni pojedinac provodi nekoliko sati svakodnevno konzumirajući različite medijske sadržaje (između ostalog i reklame koje, upravo, Anja Draganić analizira sa više aspekata u radu – istorijskom, ekonomskom, psihološkom i uopšte kulturološkom, kao i novu tzv. *selfie* kultura koja je nastala na društvenim mrežama).

Kandidatkinja apostrofira kontinuiranu izloženost reklamama na društvenim mrežama i stvaranje novog obrasca ličnosti među mladima. Ona je ukazala u radu, što ide u prilog pomenutoj tezi, i na mišljenje Kalverta (2015) koji smatra da mediji mogu predstavljati jedan od načina odvratanja pažnje. Mediji se, u tom smislu, interpretiraju kao važan izvor (sociokulturne, ali i svake druge moći) koji utiče na oblikovanje slike koju adolescent stvara o sebi i koja se može ispoljiti na različite načine. Kako ističe, vremenom je uticaj masovnih medija postao dominantan i oni, zapravo, preuzimaju ulogu porodice i vršnjaka u oblikovanju ličnosti mladog čovjeka i bez medija savremeni život nije moguć.

Dakle, predmet master rada *Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs* je proizišao iz namjere da se svi pomenuti (prije svega, medijski) fenomeni u širokom polju povežu i da se objasni uticaj medijskih sadržaja, naročito reklama i tzv. *selfie* marketinga na identitetsku konstrukciju adolescenata, budući da su oni, kao i djeca manjeg uzrasta, naročito pod uticajem novih tehnologija i novih društvenih odnosa, gdje se doživljaj sebe, u vizuelnom smislu, ali sve više i u „pravom” okruženja interpretira bez jasne granice između realnog i virtuelnog. Adolescenti se svakodnevno na društvenim mrežama suočavaju sa zabavnim, informativnim, ali i „manipulativnim” reklamnim sadržajima, kao, što usvajaju spoljašnje modele ili sami stvaraju „uljepšanu” sliku sopstvenog izgleda, pa i imidza i/li identiteta u cjelini. U takvom fluidnom okruženju i odabranom narativu, gdje je se prirodno i tehnološko miješaju, privatno i javno relativizuju, uzori postavljaju bez jasnih kriterijuma i sl. krhki identitet postaje još nestabilniji, odnosno zavisniji od (medijskih) sadržaja koji mu se preporučuju i koji ga (pre)oblikuju.

Draganić polazi od činjenice da su danas tehnologija, mediji i društvene mreže, poput *Facebooka*, *Twittera*, *Instagrama* i dr., neizostavni dio svakodnevnog života adolescenata (Ducoffe, 1996; Gilaninia, Taleghani, & Karimi, 2013; Mishra & Vashiath, 2017; Trivedi, 2017). Posebno je *Instagram* popularna društvena mreža koja ima moćan uticaj na formiranje identiteta adolescenata, pružajući im inspirativnu platformu za izražavanje i razvoj sopstvenog i (ne)autentičnog „ja”. Pozivajući se na autore koji su se bavili ovom tematikom kandidatkinja naglašava da su na mrežama posebno „iskrivljeni” prikazi tijela i da postoji stalni pritisak da svi koji učestvuju u komunikaciji moraju biti savršeni (makar i vještački, uz pomoć digitalnih alati tj. programa i sl.) kako bi bili prihvaćeni i popularni, bilo u virtuelnom ili realnom, okruženju. U

suprotnom, narušava se njihovo mentalno blagostanje (Raychoudhury, 2021). Dakle, u današnjem, digitalnom, dobu društvene mreže i slične digitalne platforme su jedan od važnih indikatora socijalizacije. Najprije zbog svoje jednostavnosti u komunikaciji tj. inreaktivnosti, a time i popularnosti generisane i „priznate” kroz broj pratilaca i tzv. lajkova.

Struktura rada

Master rad *Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs* sadrži, pored Uvoda, Zaključka, spiska literature, priloga i nekoliko poglavlja i to: *Metodološki dio* koji se oslanja na anketno istraživanje sprovedeno na odabranom uzorku među adolescentima i obrađenom u SPSS programu za statističku analizu, potom *Teorijski dio* koji se, najprije kroz kulturološke studije, oslanja na sociološku perspektivu proučavanja uloge reklama u konstrukciji društvenih vrijednosti i normi (Kelner, 2004), kao i posebna poglavlja u kojima se problematiju ključni pojmovi za analizu odabranog problema (sociokulturni fenomen reklame, pojmovi identitet i adolescencija, proces socijalizacije i sl.).

Analitički pristup pomenutim kategorijama nije moguć bez oslanjanja na pojam medijske pismenosti koju kandidatkinja u radu tretira kao mjeru (ne)razumijevanja izazova sa kojima se mladi susreću u medijalizovanoj realnosti apostrofirajući da je za funkcionalan život u savremenom društvu neophodna medijska pismenost koja je, takođe, stalni proces usavršavanja kroz susrete sa novim medijskim i uopšte tehnološkim izazovima. Tim prije što mediji predstavljaju suštinski i često nepriznati izvor medijske pedagogije..U tom kontekstu M. Prenski (Prensky, 2001) koristi pojam „digitalni domoroci” (misli na pripadnike generacija koje odrastaju u digitalnoj eri i nasuprot njima „digitalne imigrante” za osobe koje digitalne sisteme upoznaju tek u odraslom dobu). Prenski, naime, referišući se na poslednju deceniju XX vijeka smatra da je djeca koja odrastaju u digitalnom svijetu, time što su zasićena medijima, neophodno obrazovno (medijsko) okruženje koje će im (pre)usmjeriti pažnju i učiniti znanje operativnim. Kao i kod drugih teoretičara medija ovdje je, naime, naglasak na digitalnoj „inkuziji”, odnosno neophodnosti da se povežu upotreba i razumijevanje tehnologije (koje mora povezati tj. nadograditi prost pristup medijima sa željom za informacijama u njihovim razumijevanjem).

Mišljenje i predlog Komisije

Na osnovu iznesene argumentacije o kvalitetu master rada *Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs* Anje Draganić, Komisija predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da prihvati pozitivnu ocjenu i da se kandidatkinji odobri usmena odbrana rada.

Komisija

Prof. dr Lidiya Vujčić, Filozofski fakultet (mentorka)

Prof. dr Vuk Vuković, Fakultet dramskih umjetnosti (član)

Prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet (član)

Nikšić, 18. decembar 2023.

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET

19.12.2023.	
01	4566

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/3

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uticaj reklama na oblikovanje identitetske konstrukcije adolescenata – Medijski diskurs** Anje Draganić, studentkinje Studijskog programa za sociologiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

IZVJEŠTAJ

Nurije Maković, student studijskog programa za obrazovanje učitelja na albanskom jeziku na Filozofskom Fakultetu u Podgorici, napisala je magistarski rad na temu koja nosi naziv: "Uloga nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja u školi". Rad ima 73 stranica, pisan je fontom Times New Roman, sa proredom 1.5 i veličinom fonta 12. Tema ovog rada je odobrena 30.10.2023.

Rad se bavi veoma aktuelnim i važnim pitanjem, kao što je vršnjačko nasilje. Svrha rada je da se sa teorijske tačke gledišta ispita kakva je uloga nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja.

Glavni ciljevi rada su:

- Analiza uloge nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja.
- Poznavanje efikasnih strategija i metoda koje nastavnici mogu koristiti za sprečavanje maltretiranja.
- Upoznavanje sa efikasnošću saradnje nastavnika i roditelja.

Postavljeno istraživačko pitanje je „Koja je uloga nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja u školi?“, pitanje koje autor najbolje obrađuje na osnovu bogate literature.

Rad je kvalitativno-teorijsko istraživanje. Korišćene su kvalitativne, istorijske i deskriptivne metode. Upotreba ovih metoda omogućila je opsežnu teorijsku obradu nasilja, kao i postizanje cilja i zadataka rada, istovremeno odgovarajući na postavljeno istraživačko pitanje. Rad ima dobro definisanu strukturu, u skladu sa svrhom i postavljenim ciljevima. Rad se uglavnom fokusira na objašnjenje pojma „bullying“, opis karakteristika osoba koja vrši nasilje, žrtve nasilja, fokusirajući se na individualne, društvene, mentalne, akademske, psihičke i interpersonalne karakteristike žrtava. Rad se bavi i klasifikacijom nasilja, zaustavljanjem i objašnjavanjem nekih od tih klasifikacija, kao što su: fizičko, emocionalno i sajber nasilje. Druga klasifikacija je: nasilje licem u lice ili direktno, prikriveno ili indirektno maltretiranje, itd.

Kako bi pojam maltretiranja bio potpuniji, autorka je bila zainteresovana da objasni simptome koji pokazuju da je učenik/učenica zlostavljana i da da opis ovih simptoma, a to su fizički, psihosomatski i bihevioralni simptomi.

Od velikog značaja je potpun i tačan opis razloga zbog kojih se maltretiranje javlja i uticaj koji ima na žrtvu. Treba napomenuti da, pored vršnjačkog nasilja u školi, autorka objašnjava i

koncept nasilja u porodici, što pomaže da se koncept maltretiranja potpunije shvati. Nakon detaljnog objašnjenja pojma vršnjačkog nasilja, autorka nastavlja sa obradom prevencije maltretiranja u školi, donoseći različita iskustva i primjere u ovom pravcu. Autorka se takođe bavi metodama intervencije koje nastavnik treba da primijeni u slučajevima kada primeti da se nasilje dešava u učionici. Autorka se bavi različitim metodama, kao što su: tradicionalne disciplinske metode, jačanje žrtve, medijacija, restorativna praksa, metod grupe podrške, itd.

Od velikog značaja jeste i teorijska obrada konkretnih programa koji se danas koriste za sprečavanje vršnjačkog nasilja u školi, fokusirajući se uglavnom na ulogu nastavnika i značaj saradnje nastavnika i porodice kako za prevenciju tako i za liječenje nasilja u školi.

Od velikog značaja su i poglavlja koja se odnose na analizu rezultata, razradu analiza i zaključaka, gdje autorka razmatra efikasne metode i intervencije za liječenje maltretiranja, vezano za ulogu nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja u školi. Na bazi izvedenih zaključaka autorka daje relevantne sugestije u pogledu prevencije i suočavanje sa maltretiranjem u školi.

Autorka je koristila bogatu literaturu, u skladu sa obrađenim konceptima. U zaključku se može reći da je nivo rada dobar, da ima ispravnu strukturu, dobro definisana metodologija. Rad je koristan kako za nastavnike, tako i za rukovodioce škola, za psihologe, socijalne radnike, za roditelje, jer pruža bogate i naučne informacije o maltretiranju i načinima njegovog sprečavanja i liječenja u škola.

Čestitamo i želimo uspjeh autoru.

KOMISIJA

Prof.As.Dr. Fatbardha Osmanaga, Filozofski Fakultet – Podgorica

Potpis

Prof.Dr. Fatmir Vadohej, Filozofski Fakultet – Podgorica

Potpis

Dr. Dritan Ceka, Filozofski Fakultet – Podgorica

Potpis

UNIVERZITET CRNE GORE
FIZIOLOGSKI FAKULTET

20.12.2023.

PRILOG	REDNOST
01	4569

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/4

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uloga nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja u školi** Nurije Maković, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na albanskom jeziku na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-2551 godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod naslovom *Usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole* kandidatkinje Nermije Hasović.

U skladu sa članom 15 stav 1 i članom 16 Pravila studiranja na master studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Nermija Hasović, studentkinja integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu „Usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole“. Tema ovog rada odobrena je 24. 11. 2022. godine, pod brojem 01/3-536/1, na sjednici Vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je Komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet u Nikšiću, prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet u Nikšiću i prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet u Nikšiću. Nakon detaljnog uvida u sadržaj rada, Komisija podnosi Vijeću sljedeći izvještaj.

Master rad Nermije Hasović, *Usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole*, napisan je na 84 strane u *Times New Roman* fontu sa proredom 1,5. Rad se sastoji od dvije cjeline, teorijskog i empirijskog dijela. Prva cjelina u funkciji je prikazivanja teorijske podloge, odnosno bavi se dosadašnjim istraživanjima o usvajanju književnoteorijskih pojmova koji se odnose na bajku i basnu, a drugi dio se metodološki precizno nadovezuje na teorijska razmatranja. Obje cjeline konkretizovane su na potpoglavlja. Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada strukturisan je u četiri tematske cjeline, i to: Bajka i basna – značenje, Književna struktura bajke, Književna struktura basne, Uloga i vrijednosti bajke i basne u nastavi. U drugom dijelu rada, koji se odnosi na metodološki pristup izabranom problemu istraživanja, detaljno je predstavljen metodološki koncept, a potom su jasno prikazani rezultati

istraživanja. Kandidatkinja je pažljivo i objektivno analizirala empirijske podatke u okviru Diskusije, Zaključnih razmatranja i metodičkih implikacija.

Hasović je teorijsku procjenu izabrane problematike zasnovala na relevantnim referencama.

U uvodnom dijelu rada, Nermija Hasović definiše dvije književne vrste – bajku i basnu i opisuje proces usvajanja književnoteorijskih pojmova tih priča, što čini kroz prizmu različitih definicija relevantnih naučnih i stručnih radova u ovoj oblasti. U ovom dijelu, istaknut je značaj podsticanja formalno-logičkog mišljenja učenika. U radu su zatim navedene i ukratko predstavljene različite klasifikacije bajke i basne; učenici moraju biti upoznati sa podjelama bajke na *narodne* i *umjetničke*, i sa podjelama basne na *narodne* i *autorske*. Kandidatkinja dalje govori o književnoj strukturi bajke, gdje je poželjno da su učenici upoznati sa obradom i modelima obrade ovih priča. Zadatak učitelja je da u radu sa učenicima ispoštuje modele – I model odnosi se na metodičku organizaciju časa obrade bajke, dok se II model odnosi na obradu bajke pomoću istraživačkih zadataka. U prvom modelu bitno je da učitelj poštuje redosljed, gdje će prije svega voditi pripremni razgovor sa učenicima, to znači da motiviše učenike i aktivira njihovo postojeće znanje o bajkama, kako bi na toj osnovi bila vršena interpretacija. Učitelj može organizovati vježbe u kojima učenici čitaju odabrane djelove naglas, fokusirajući se na tok, brzinu i izražavanje emocija. Na kraju, učitelj može zadati domaći zadatak u kojem učenici nastavljaju istraživati teme, likove ili simbole iz bajke. Ovaj model metodičke organizacije časa je važan zato što podstiče duboko razumijevanje bajke kao književne forme. Drugi (II) model obrade bajke vrši se pomoću istraživačkih zadataka, što znači da je poželjno da učitelj zadaje sljedeće zadatke učenicima: 1) da izdvoje čudesne događaje u bajci, 2) da navedu realistične slike iz narodnog života, 3) da procijene sa moralnog stanovišta osnovni motiv koji pokreće glavnog junaka na akciju. 4) da navedu prepreke koje se suprotstavljaju plemenitoj akciji, gdje se ističu osjećanja i osobine koje ispoljava glavni lik, 5) da navedu u čemu je vaspitna prednost bajke, te koje poruke ona pruža. Zatim postoji i književna struktura basne gdje učenici takođe moraju biti upoznati sa obradom i modelima obrade ovih priča. Modeli obrade basne slični su modelima obrade bajke samo što se kod basni otkriva alegorija, određuje se struktura i kompozicija basne, objašnjavaju se postupci životinja, njihove karakterne osobine, utvđuju se glavne misli konkretne sadržine basne, otkriva se alegorija, analiziraju se djelovi basne koji su nosioci moralne pouke, govori se o analogiji sa životom, a to znači da je poželjno da učitelj podstiče razmišljanje učenika o tome kako se pouke iz basne mogu

primijeniti na stvarni život. S obzirom na to da usvajanje književnoteorijskih pojmova predstavlja složen zadatak učenicima, Hasović se u radu osvrće i na poteškoće koje se mogu javiti u usvajanju žanrovskih karakteristika bajke i basne.

U nastavku se govori o ulozi i vrijednostima bajke i basne u nastavi. Hasović ističe da je uloga i vrijednost bajke i basne u nastavi ogromna, da ove dvije književne vrste čine dragocjen dio književnog nasljeđa i igraju ključnu ulogu u obrazovanju učenika. Vrijednost ovih priča naglašava se kao sredstvo za razvoj jezičkih, kreativnih i moralnih vještina učenika. U ovoj oblasti svakako pripadaju i vaspitno-obrazovne funkcije ovih priča, zatim imamo usvajanje ključnih pojmova bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole, te bajka i basna u književnoteorijskom pojmovniku. U posljednjim poglavljima teorijskog dijela rada, Nermija Hasović navodi metodičke postupke usvajanja književnoteorijskih pojmova.

U metodološkom dijelu rada, Hasović predstavlja predmet, motiv, cilj i ključne naučno-istraživačke hipoteze usmjerene na usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u petom razredu osnovne škole. Uzorak istraživanja sačinjavaju učenici tri odjeljenja petog razreda OŠ „Mustafa Pećanin” i tri odjeljenja petog razreda OŠ „25.maj” u Rožajama, njih 145. Riječ je o primijenjenom kvantitativnom istraživanju u kome je upotrijebljena deskriptivna metoda sa tehnikom anketiranja kao i nizom zadataka objektivnog tipa (NZOT) sastavljenim od nekoliko pitanja koji se odnose na usvojenost književnih pojmova dvije bajke i jedne basne za provjeru razumijevanja tih priča. Sprovedeno je testiranje koje je realizovano početkom aprila 2023.godine. U istraživanju sa nastavnicima je primijenjena tehnika anketiranja, tj. anketni upitnik je osnovni instrument. Tokom realizacije istraživanja, Hasović je došla do podataka koji govore o usvojenosti žanrovskih karakteristika bajke i basne kod učenika petog razreda, kao i o tome da li postoje poteškoće prilikom usvajanja tih pojmova.

Urađena je opsežna i pregledno strukturisana analiza rezultata dobijenih istraživanjem. Prikupljeni podaci su obrađeni kvantitativno, a potom su rezultati istraživanja interpretirani tekstualno i grafički. Kandidatkinja obrazlaže utemeljenost postavljenih hipoteza, kao i dokaze kojima se testiraju postavljene pretpostavke. Na osnovu prikupljenih empirijskih pokazatelja, Hasović u zaključnom dijelu rada detaljno razmatra hipoteze, izvodi zaključke, navodeći preporuke o mogućnostima poboljšanja aktivnosti kojima bi podsticali učenike da se aktivnije uključuju angažuju prilikom usvajanja književnoteorijskih pojmova bajke i basne. Kandidatkinja

ističe da su dvije sporedne istraživačke hipoteze potvrđene, a da su dvije opovrgnute. Iz analize postavljenih istraživačkih hipoteza, Hasović je došla do zaključka da su učenici petog razreda usvojili žanrovske karakteristike bajke i basne predviđene Programom.

Sumirajući rezultate istraživanja, kandidatkinja konstatuje da kod ispitanika čitalačka aktivnost nije na zadovoljavajućem nivou. Zadatak učitelja je da aktiviraju učenike u nastavnom procesu prilikom usvajanja pojmova koji se odnose na bajku i basnu. Hasović na osnovu dobijenih rezultata navodi da su učenicima poznati pojmovi: *bajka i basna, tema, lik, vrijeme i mjesto dešavanja radnje u bajci i basni, počeci i završeci u pričama, osobine likova* u tim pričama, te sve ono što razlikuje ove dvije književne vrste od ostalih. Kandidatkinja smatra da ovo istraživanje može poslužiti kao dobar osnov svim učiteljima da rade na podsticanju učenika da usvajaju pojmove koji su karakteristični za bajku i basnu.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

Prethodna analiza govori o kvalitetu, svrsishodnosti i uspješnoj izradi master rada kandidatkinje Nermije Hasović, na temu koja je aktuelna u osnovnoškolskom sistemu obrazovanja. Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze pod nazivom: *Usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole*, kandidatkinje Nermije Hasović.

KOMISIJA:

Prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet – Nikšić

Prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet – Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet – Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMJENO: 20. 12. 2023.			
ORG. JED.	BROJ	FAKULTET	POSREDOVANOST
01	4592		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/5

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Usvajanje žanrovskih karakteristika bajke i basne u mlađim razredima osnovne škole** Nermije Hasović, studentkinje integriranih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Komisija za ocjenu master rada Aldine Drljan

I Z V J E Š T A J

Aldina Drljan, studentkinja sa Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je završni rad na temu: **Učešće roditelja u ostvarivanju školske efikasnosti učenika u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru.** Tema ovog rada je odobrena 19.12. 2022. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: Prof. dr Tatjana Novović, prof.dr Dijana Vučković i prof.dr Veselin Mićanović.

Kandidatkinja Drljan je uspješno položila ispite predviđene nastavnim planom i programom Studijskog programa za obrazovanje učitelja. Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija Vijeću podnosi slijedeći izvještaj.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja razmatra značajne koncepte porodičnog života, obrazovno-institucionalnih paradigmi, kao pretpostavki za afirmaciju različitih modela saradnje i podrške djeci u učenju. A. Drljan ističe da je saradnja porodice i roditelja višedimenzionalan proces, koji se odvija etapno. Te etape podrazumijevaju međusobno upoznavanje roditelja i učitelja, kontinuiranu komunikaciju, razumijevanje, utemeljeno u međusobno izgrađenom povjerenju (Maleš, 1992). Učešće roditelja u kreiranju vaspitno-obrazovnog ambijenta je neupitno i uslovljeno različitim unutrašnjim i spoljnim faktorima uticaja. U aktuelnom kontekstu, u uslovima intenzivne digitalizacije i razvoja savremene tehnologije, uloge svih aktera u nastavnom procesu se redividiraju, dopunjavaju i međusobno usklađuju. Saradnja porodice i škole je posebno važna kod djece sa specifičnim teškoćama u učenju. A. Drljan ističe da je neophodno rano

otkrivanje teškoća sa kojima se suočava dijete kako bi se cjelishodnije planirale odgovarajuće methodske strategije podrške djeci i učenicima u redovnom obrazovnom sistemu (Lenček, Blaži, Ivšac, 2007). Drljan se posebno bavi problematikom specifičnih problema u učenju, ističući da roditelji često nijesu svjesni da njihovo dijete ima teškoće u učenju, pa loše ocjene tumače kao lijenost i nezainteresovanost djeteta. Kada roditelj ranije utvrdi da dijete ima teškoće može mu pomoći da ukloni taj problem. U tom smislu kandidatkinja obrazlaže, veoma je važno pomoći roditeljima u objektivnijem sagledavanju problema, na koje njihova djeca nailaze, kroz timsko djelovanje ključnih faktora uticaja. Uspjeh učenika, za vrijeme školovanja zavisi od mnogo međusobno povezanih činilaca. Drljan ističe Oni su veoma složeni i nijesu dovoljno istraženi, zbog toga efikasnosti vaspitno-obrazovnih procesa podrazumijeva istraživanje i utvrđivanje uzroka problema, koji utiču na postignuća učenika i efikasnost u učenju. Na osnovu toga, ističe Drljan, pozivajući se na relevantne izvore, moguće je preciznije planiranje pedagoških mjera koje će uticati na bolju organizaciju vaspitno-obrazovnog rada u školi što je veoma značajno za školski uspjeh (Stanojlović, 1992). Ona uočava da roditeljski stilovi utiču na uspjeh učenika u školi, te da nastavnici i stručni saradnici pri planiranju vode računa o sadržaju, metodama i oblicima rada kako bi se roditelji mogli uključiti u rad. Kandidatkinja navodi istraživačke nalaze kojima potkrepljuje tezu o značaju obavezujuće sinergije svih relevantnih aktera u obrazovnom sistemu. Stoga izdvaja istraživanje koje su realizovali Topor et.al. (2010) na uzorku od 158 sedmogodišnjih učenika, njihovih majki i njihovih nastavnika. Rezultati su ukazali na statistički značajnu povezanost između uključenosti roditelja i djetetovog akademskog učinka. Kvalitet odnosa učenik-nastavnik u potpunosti je posredovao u odnosu između uključenosti roditelja i ocjena nastavnika o akademskom uspjehu djeteta u školi. U prilog ključnoj istraživačkoj hipotezi, Drljan navodi istraživanje realizovano na uzorku od 12 roditelja, čija su djeca upisana u srednju školu. U ovom istraživanju korišćena je tehnika uzorkovanja intenziteta. Kvalitativna metoda je korišćena za mjerenje uticaja uključenosti roditelja na akademsko postignuće učenika. Glavni nalazi ovog istraživanja ukazali su da su učenici čiji su roditelji bili aktivno uključeni u rad škole imali bolji akademski uspjeh u poređenju sa učenicima čiji roditelji nijesu bili uključeni u njihovo obrazovanje. Navodi i rezultate istraživanja, koje je sproveo Zahenadi (2016) na uzorku od 1600 učenika s

ciljem da se utvrdi veza između autoritarnog roditeljskog stila i obrazovnog uspjeha. Korišćeni su upitnici Baumrind's Parenting Stile i Mokimi's Career Path i dobijeni rezultati su u korelaciji sa transkriptima učenika. Rezultati istraživanja su pokazali da postoji značajna veza između autoritarnog roditeljskog stila i obrazovnog uspjeha ($p=0,03$). Takođe, nalazi su pokazali značajnu vezu između autoritarnog roditeljskog stila i karijernog puta učenika, obrazovnog uspjeha i karijernog puta učenika ($p=0,001$).

U polazištu metodološkog koncepta, A.Drljan definiše vodeću istraživačku hipotezu:

Pretpostavlja se da roditelji aktivno participiraju u školskom životu (podrške u učenju, volonteriske aktivnosti u školi, uređenje radnog ambijenta, vannastavne aktivnosti, individualizovane aktivnosti, kulturno-umjetničke manifestacije), doprinoseći efikasnosti učenika u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru.

Glavnu hipotezu kandidatkinja Drljan operacionalizuje kroz četiri podhipoteze. U metodološkom kvalitativno-kvantitativnom istraživačkom okviru, kandidatkinja definiše metode i tehnike, a potom i istraživačke instrumente, pomoću kojih testira projektovane hipoteze. Istraživanje će biti realizovano na uzorku od 110 ispitanika, i to 55 učitelja i 55 roditelja. Primjenjujući tehniku anketiranja i anketni upitnik kandidatkinja ispituje stavove i mišljenja roditelja djece trećeg ciklusa osnovne škole o uključivanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama u redovni nastavni proces. Za potrebe utvrđivanja socijalnih odnosa učenika sa posebnim potrebama sa njihovim vršnjacima u trećem ciklusu osnovne škole, primijenjena je sociometrijska tehnika, a kao instrument je korišćen sociometrijski test. Istraživanjem su obuhvaćeni nastavnici, učenici i roditelji učenika trećeg ciklusa osnovne škole u centralnoj regiji Crne Gore. Istraživanje je sprovedeno u devet odjeljenja sedmih, osmih i devetih razreda iz pet osnovnih škola i to na području opština Danilovgrad, Podgorica i Nikšić. Istraživanjem je obuhvaćen uzorak od 39 nastavnika, 114 učenika i 116 roditelja. Na osnovu prikupljene empirijske evidencije, A.Drljan konstatuje da je ključna istraživačka hipoteza prihvaćana, detaljno obrazlaže i argumentuje sve podhipoteze, a u zaključku jasno markira i preporuke za unapređenje socijalnog statusa učenika s posebnim potrebama u crnogorskom školskom sistemu. Dobijeni rezultati su pokazali da roditelji najviše participiraju u procesu pružanja pomoći djeci u učenju. Takođe, kandidatkinja konstatuje da su roditelji uključeni u

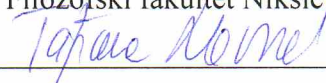
unapređenje socijalnog statusa učenika s posebnim potrebama u crnogorskom školskom sistemu. Dobijeni rezultati su pokazali da roditelji najviše participiraju u procesu pružanja pomoći djeci u učenju. Takođe, kandidatkinja konstatuje da su roditelji uključeni u procese planiranja vannastavnih aktivnosti, kreiranja individualizovanih aktivnosti sa djecom u svrhu ostvarivanja školske efikasnosti u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru. U osvrtu na glavnu hipotezu, kandidatkinja Drljan ističe da roditelji aktivno participiraju u školskom životu (podrške u učenju, volonterske aktivnosti u školi, uređenje radnog ambijenta, vannastavne aktivnosti, individualizovane aktivnosti, kulturno-umjetničke manifestacije), doprinoseći efikasnosti učenika u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru. Na osnovu navedenog, Komisija sa zadovoljstvom konstatuje da master rad kandidatkinje Dunje Pajović, na temu: **Učešće roditelja u ostvarivanju školske efikasnosti učenika u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru**, ispunjava normative koji važe za master radove, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada. Prof. dr Tatjana Novović, prof.dr Dijana Vučković i prof.dr Veselin Mićanović.

Nikšić, decembar 2023.god.

Komisija, u sastavu:

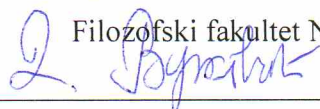
prof. dr Tatjana Novović

Filozofski fakultet Nikšić

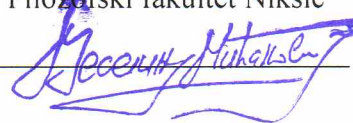
Prof. dr Dijana Vučković

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Veselin Mićanović

Filozofski fakultet Nikšić

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/6

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Učešće roditelja u ostvarivanju školske efikasnosti učenika u prvom ciklusu osnovnih škola u Baru** Aldine Drljan, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Komisija za ocjenu master rada Tamare Mandić

I Z V J E Š T A J

Tamara Mandić, studentkinja master Studijskog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu **Stavovi vaspitača prema uključivanju djece sa razvojnim smetnjama u redovne vaspitno-obrazovne ustanove.**

Tema ovog rada je odobrena 27.04.2020. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: Prof. dr Tatjana Novović, prof. dr Veselin Mićanović i prof. dr Nada Šakotić.

Kandidatkinja je uspješno položila ispite predviđene nastavnim planom i programom master Studijskog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanja. Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija Vijeću podnosi slijedeći izvještaj.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Mandić razmatra i analizira podrobno teorijsko-naučne principe, koji predstavljaju ključne postulate za afirmaciju inkluzivnog koncepta, poput: principa socijalne prihvaćenosti i podrške; rane intervencije i rehabilitacije; individualizacije, funkcionalnog razvijanja sposobnosti; stimulacije i kompenzacije. Ona ističe da o cjelovitoj inkluzivnoj praksi možemo govoriti ukoliko u atmosferi povjerenja i kontinuirane, obavezujuće razmjene značajnih informacija između svih sudionika, kreiramo funkcionalno organizovanu potporu djeci/učenicima. Da bi se djeca sa

posebnim obrazovnim potrebama na adekvatniji način uključili u redovni vaspitno-obrazovni proces, neophodno je upotrebljavati određene didaktičko-metodičke postupke koji su usklađeni sa učenikovim očuvanim potencijalima (Dulčić, 2003). Ukoliko se pojave određeni problemi u ponašanju i učenju kod djece, blagovremenim i cjelishodno planiranim strategijama za unapređivanje postignuća moguće je efikasno prevazići aktuelne poteškoće, ukoliko su u nastavnici i roditelji posvećeni i usaglašeni.

Kandidatkinja Mandić, u teorijskoj elaboraciji ključnih pojmova iz korpusa datog predmeta proučavanja, apostrofira značaj blagovremenog identifikovanja, sagledavanja i razuslovljavanja problematičnih ponašanja kod djece. Pozivajući se na relevantne izvore u pedagoško-psihološkoj literaturi, T. Mandić ističe značaj poznavanja specifičnosti posebnih razvojnih teškoća, kao i nivoa kompetentnosti i profesionalne spremnosti vaspitača u radu sa djecom i roditeljima. Takođe, kandidatkinja posebno podcrtava ulogu i značaj preventivnih aktivnosti koje se planiraju i sprovode u aktuelnoj predškolskoj praksi. Pomak sa tradicionalnog modela, ka individualizovanom učenju kao odgovor na heterogene uslove i mogućnosti učesnika, nudi polaznu tačku za obrazovnu jednakost u predškolskom kontekstu (Bondie, Dahnke & Zusho 2019). Ciljevi u individualno razvojno-obrazovnom planu su prilagođeni potrebama djeteta sa posebnim obrazovnim potrebama. Didaktički pristup vaspitača u implementaciji IROP-a zavisi od individualnih zahjeva i potreba pojedine djece (Strobel et al. 2007; Tomlinson 2014). Pritom, zajedništvo vaspitača, roditelja i asistenta koji sarađuju i timski planiraju rad, treba da doprinese funkcionalnom razuslovljavanju poteškoća u dječjem ponašanju i učenju. Redefinisanje postojećih problema kao zajedničkih i postavljanje jasnih ciljeva i zaduženja svakom od aktera u procesu partnerstva, omogućava da roditelj osjeti razumijevanje, podršku i povjerenje (Hansen, Kaufmann, Walsh, 2001).

U nastavku, Mandić detaljno opisuje specifičnosti pojedinih razvojnih teškoća, pozivajući se pravilno na odgovarajuće naučno-teorijske izvore i relevantne istraživače u oblasti psihološke i pedagoške problematike. Potom, posebno se razmatraju uticaji i polja interferencija u djelovanju različitih faktora socijalizacije: porodice, vrtića, medija. U poglavlju posvećenom različitim istraživanjima u oblasti inkluzije djece sa različitim ponašajnim poteškoćama, kandidatkinja navodi niz različitih empirijskih nalaza, kojima potkrepljuje opravdanost i održivost ovog pristupa.

U polazištu metodološkog okvira istraživanja, T. Mandić definiše vodeći cilj, fokusiran na potrebu utvrđivanja mišljenja i stavova vaspitača prema uključivanju djece sa razvojnim smetnjama u redovne pedškolske vaspitno-obrazovne ustanove, o načinu saradnji sa njihovim porodicama, kao i prema relevantnosti aktuelnog sistema stručnog usavršavanja.

Glavna hipoteza je u potpunosti usklađena sa istaknutim istraživačkim ciljem i operacionalizovana kroz odgovarajućih šest podhipoteza. Istraživačke pretpostavke su testirane putem odgovarajućih metodološki pouzdanih metoda i tehnika i shodno tome, pažljivo kreiranih instrumenata. U istraživanje je uključen uzorak od 160 vaspitača, koji realizuju vaspitno-obrazovni proces u centralnoj, južnoj i sjevernoj regiji Crne Gore. Pored anketnog istraživanja, sproveden je grupni intervju sa tri fokus grupe od po 10 ispitanika. Rezultati istraživanja sprovedeni u crnogorskim osnovnim školama pokazali su da nastavnici reaguju na pojavu vršnjačkog nasilja među učenicima, kao i da planiraju različite preventivne aktivnosti u cilju suzbijanja ovog problema.

Shodno potvrđenim sporednim hipotezama, kao i rezultatima ovog istraživanja, kandidatkinja Mandić zaključuje da vaspitači imaju pozitivne stavove prema uključivanju djece sa razvojnim smetnjama u redovne vaspitno-obrazovne institucije, da imaju razvijene strategije i ideje za efikasan rad sa ovom djecom, pokazuju otvorenost prema saradnji sa roditeljima, te da se kontinuirano interno i eksterno stručno usavršavaju. Ovim je potvrđena glavna hipoteza. Za djecu sa teškoćama u razvoju je važno da se što ranije uključe u socijalnu interakciju, komunikaciju i aktivnosti vršnjaka, pa taj proces treba započeti još u predškolskom periodu. Time će se postići bolja socijalna integracija i socijalizacija, bolja emocionalna kontrola, razviti osjećaj sigurnosti, zadovoljstva, samopoštovanja, sposobnosti komunikacije, izražavanja potreba, želja i namjera verbalnim i neverbalnim putem, podstaći tjelesni razvoj.

Na osnovu navedenog, Komisija sa zadovoljstvom konstatuje da master rad kandidatkinje Tamare Mandić, na temu: **Stavovi vaspitača prema uključivanju djece sa razvojnim smetnjama u redovne vaspitno-obrazovne ustanove**, ispunjava normative koji važe za

master radove, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, decembar, 2023.god.

Komisija, u sastavu:

prof. dr Tatjana Novović

Filozofski fakultet Nikšić

Tatjana Novović

Prof. dr Veselin Mićanović

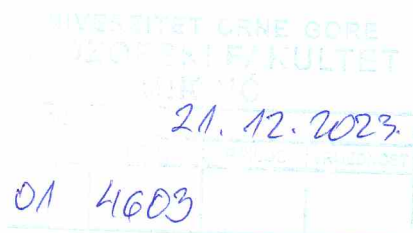
Filozofski fakultet Nikšić

Veselin Mićanović

Prof. dr Nada Šakotić

Filozofski fakultet Nikšić

Nada Šakotić

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/7

UNIVERZITET CRNE GORE
Filozofski fakultet

Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Stavovi vaspitača prema uključivanju djece sa razvojnim smetnjama u redovne vaspitno-obrazovne ustanove** Tamare Mandić, studentkinje Studijskog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-3084 od 30.11.2022. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom *Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike*, kandidatkinje Anđele Stojanović

U skladu sa članom 29, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Anđela Stojanović, student Integriranih studija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu: *Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike*. Tema ovog master rada je odobrena 25.11.2022. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet - Nikšić, mentor, prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet - Nikšić, član, prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet - Nikšić, član.

Master rad kandidatkinje Anđele Stojanović *Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike* napisan je na 75 strana. Rad je strukturiran u dvije komplementarne cjeline (teorijski i istraživački dio) koje su tematski operacionalizovane u odgovarajuće uže oblasti. Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada je prezentovan u tri tematske cjeline i to: Značaj domaćih zadataka, Uloga i značaj domaćih zadataka u početnoj nastavi matematike i Uloga domaćih zadataka u kontekstu ponavljanja i vježbanja gradiva.

U sklopu druge strukturne cjeline, koja se odnosi na istraživački dio rada, detaljno je i precizno predstavljen metodološki okvir istraživanja. Nakon funkcionalnog povezivanja oba dijela, kandidatkinja je predstavila analizu u okviru Zaključka. Nakon toga navedeni su svi korišćeni prilozi.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Anđela Stojanović govori da je uloga domaćih zadataka u početnoj nastavi matematike da doprinese osposobljavanju učenika da samostalno usvajaju znanja, stiču umjeća i formiraju navike. Svojom razvijenom ulogom, domaći zadaci se prirodno uključuju u sve faze nastavnog rada i na taj način ostvaruju pozitivan uticaj na nastavni rad i ishode učenja.

Anđela Stojanović govori da u uspješnijem usvajanju matematičkih sadržaja, veliki udio imaju domaći zadaci. Radi savladavanja i utvrđivanja gradiva, kao i primjenjivanja u praksi znanja dobijenih na času, učenicima se zadaju domaći zadaci. Zadavanje i izrada domaćih zadataka u početnoj nastavi matematike, ima veliku vrijednost za vaspitanje i obrazovanje učenika.

U prvoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Stojanović govori da je domaći zadatak, koji igra važnu ulogu u procesu učenja, skup vježbi koje se sprovode, kako bi se učvrstile i ponovile informacije koje učenici uče u školi. U pogledu istorijskog razvoja u obrazovanju, može se konstatovati da je domaći zadatak pojava o kojoj se stalno govori i u pogledu njenih pozitivnih i negativnih aspekata.

Domaći zadaci su važni jer razvijaju osnovne vještine kod djece koje će im služiti tokom cijelog školskog i radnog vijeka. Poboljšane ocjene, disciplina, upravljanje vremenom, korišćenje resursa i poboljšanje komunikacije su vitalne životne vještine koje će otvoriti vrata jedinstvenim mogućnostima i pomoći djeci da postignu uspjeh u karijeri.

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Stojanović govori da domaći zadaci doprinose razvijanju sposobnosti za samostalno učenje matematike. Prilikom osposobljavanja učenika za samostalno učenje matematičkih sadržaja, domaći zadaci treba da budu u skladu sa sposobnostima učenika. Učitelj mora biti svjestan značaja razvijanja samostalnog učenja prilikom zadavanja domaćih zadataka. Kandidatkinja Stojanović ističe da domaći zadaci u početnoj nastavi matematike imaju kako obrazovnu, tako i vaspitnu komponentu.

U trećoj tematskoj cjelini kandidatkinja Anđela Stojanović govori da su domaći zadaci integralni dio procesa saznanja u nastavi matematike. Primjena raznovrsnih formi domaćih zadataka može da doprinese trajnosti usvojenih znanja i njihovoj povezanosti sa prethodno usvojenim znanjima, odnosno sa učenikovim ličnim iskustvima. Nastavni rad je u velikoj mjeri, kao i svaki drugi rad, objedinjen sistem aktivnosti. Razvoj tih aktivnosti uslovljen je, osim ostalog i racionalnom primjenom vježbanja. Ni najjednostavnije, a ni najsloženije aktivnosti i operacije u nastavnom radu ne mogu se uspješno savladati bez osmišljene primjene vježbanja.

U drugom poglavlju rada kandidatkinja Anđela Stojanović definiše problem, predmet, cilj, zadatke i hipoteze istraživanja, određuje metode, tehnike i instrumente i uzorak istraživanja. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 140 učitelja i 120 učenika, a kao istraživački cilj ističe:

- Utvrditi zastupljenost domaćih zadataka u početnoj nastavi matematike, kao i stavove učitelja prema značaju zadavanja raznovrsnih domaćih zadataka učenicima mlađeg školskog uzrasta.

Na osnovu definisanog cilja, Anđela Stojanović definiše istraživačke zadatke:

- Utvrditi da li su zastupljeni domaći zadaci u početnoj nastavi matematike.
- Utvrditi da li učitelji učenicima zadavaju raznovrsne domaće zadatke.
- Utvrditi stavove učitelja prema efektima domaćih zadataka za proces usvajanja matematičkih sadržaja kod učenika mlađeg školskog uzrasta.
- Utvrditi da li su učenici intenzivno angažovani u procesu izrade domaćih zadataka u početnoj nastavi matematike.

U istraživanju kandidatkinja Anđela Stojanović je sprovela anketni upitnik za učitelje i učenike. Rezultati dobijeni anketiranjem učitelja pokazuju da 47,86% učitelja navodi da su zastupljeni domaći zadaci u početnoj nastavi matematike. Sa navedenim se uglavnom složilo 43,57% učitelja. Pojedini učitelji (5,71%) ističu da domaći zadaci iz matematike uglavnom nijesu zastupljeni. Svega 2,86% učitelja navodi da domaći zadaci uopšte nijesu zastupljeni. Nalazi istraživanja pokazuju da 50,71% učitelja navodi da veoma često zadavaju domaće zadatke iz matematike. Ukupno 41,43% učitelja često zadaje domaće zadatke iz matematike. Pojedini učitelji ponekad ili rijetko zadavaju domaće zadatke.

Na osnovu sumiranja dobijenih odgovora, kandidatkinja Anđela Stojanović izdvaja određene faktore koji utiču na učestalost zadavanja domaćih zadataka iz matematike: složenost nastavnog gradiva, motivacija učenika i interesovanje učenika. Na bazi rezultata, kandidatkinja Anđela Stojanović konstatuje da se pozitivne strane izrade domaćih zadataka iz matematike manifestuju u sljedećem: uspješnije učenje matematičkih sadržaja, razvijanje samostalnosti u učenju, razvijanje radnih navika i kontinuitet u učenju matematike.

Rezultati pokazuju da 42,5% učenika redovno izvršava domaće zadatke iz matematike. Sa istim se uglavnom složilo 6,66% učenika. Relativno mali procenat učenika uglavnom neredovno izvršava domaće zadatke. Rezultati upitnika pokazuju da 64,17% učenika smatra da učitelji zadavaju raznovrsne domaće zadatke iz matematike. Ukupno 25,83% učenika ističe da učitelji ponekad zadavaju raznovrsne domaće zadatke iz matematike. Svega 10% učenika ne smatra da učitelji zadavaju raznovrsne domaće zadatke. Dobijeni rezultati pokazuju da je 51,67% učenika motivisano za izradu domaćih zadataka iz matematike, a ukupno 34,16% učenika je djelimično motivisano za izradu navedenih zadataka, dok pojedini učenici (14,17%) nijesu motivisani za izradu domaćih zadataka iz matematike.

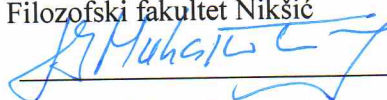
Kandidatkinja Anđela Stojanović je u svom master radu uspješno obradila temu *Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike*. Komisija konstatuje da master rad kandidatkinje Anđele Stojanović na temu *Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike*, ispunjava normative koji važe za master teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, 18.12. 2023. god.

Komisija u sastavu:

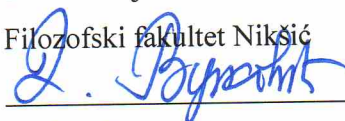
Prof. dr Veselin Mićanović, mentor

Filozofski fakultet Nikšić

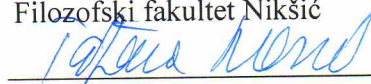
Prof. dr Dijana Vučković

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović

Filozofski fakultet Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

21.12.2023.

PRILJEZ	ORG. JED.	BROJ	PRILOG	POSREDOVANOST
	01	4608		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/8

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Domaći zadaci u početnoj nastavi matematike** Anđele Stojanović, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br.01-2922 od 22.12.2021. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom *„Emocionalni problemi slabovide djece i djece bez ostatka vida u Resursni centar za djecu i mlade” Podgorica* kandidatkinje **Marine Bučković**. U skladu sa članom 29, stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

O MASTER RADU

KRATKI PRIKAZ RADA

Master rad kandidatkinje Marine Bučković, *„Emocionalni problemi slabovide djece i djece bez ostatka vida u Resursni centar za djecu i mlade” Podgorica*, napisan je na 95 strana, u Times New Roman fontu, prored 1,5. Rad je struktuiran u tri tematske cjeline. U okviru prve tematske cjeline *Teorijski dio* detaljno je operacionalizovan koncept: Specifičnosti slabovide djece i djece bez ostatka vida korisnika Resursnog centra za djecu i mlade “Podgorica” i Pojam emocije. *Istraživački dio*, ima razrađen koncept: Problem i predmet istraživanja, Cilj i zadaci istraživanja, Istraživačke hipoteze, Metode, tehnike i instrumenti istraživanja, Uzorak ispitanika i Interpretacija rezultata istraživanja. Nakon objedinjavanja teorijskog i metodološkog dijela rada kandidatkinja Bučković je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru ovih poglavlja, pod nazivom, Rezultati istraživanja i Zaključak.

Kandidatkinja Marina Bučković, je svoju teorijsku elaboraciju fokusirane problematike utemeljila u brojnim relevantnim izvorima i publikacijama (ukupno 49 jedinica). Na kraju su prilozi, odnosno instrumenti, funkcionalno operacionalizovani i primijenjeni u ovom istraživanju.

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja Marina Bučković navodi da, porast detektovanih emocionalnih problema kod tipične populacije se sve češće može posvjedočiti u brojnim analizama, ali i brojnim psihometrijskim mjerenjima koje vrše javni instituti i druge institucije. Emocionalni problemi u savremenom društvu su sve frekventniji, što crnogorsko društvo ne čini izuzetkom. Prema trenutnim podacima, i uviđajući permanentnu specifičnost potreba sve šire populacije, moguće je uvidjeti da se sistemsko prikupljanje podataka o emocionalnim problemima u Crnoj Gori ne vodi. Specifične analize, ali i sistematično prikupljanje podataka, o emocionalnim problemima kod slabovide djece i djece bez ostatka vida nikada do sada nijesu sprovedene te se jedno ovakvo istraživanje pokazalo od krucijalnog značaja za adekvatnu i sveobuhvatnu analizu emocionalnih problema kod ove populacije. Briga za evidentiranja i mjerenja mentalnog zdravlja kod slabovide i djece bez ostatka vida je na veoma niskom nivou, ali je i centralizovana na jednu specijalizovanu ustanovu u obrazovnom sistemu Crne Gore - koja pruža adekvatnu obrazovnu i tiflološku podršku učenicima i obrazovnom sistemu u njegovoj cjelovitosti. Kandidatkinja Bučković navodi da narastajuća potreba da se emocionalni problemi analiziraju, kod jedne specifične populacije i potreba definisanja "0" stanja, predstavlja polazište za nedvosmislen monitoring i prikaz efekata promjena i reformi u obrazovnom sistemu.

U dijelu rada, pod nazivom *Istraživački dio rada*, kandidatkinja Marina Bučković, razvija metodološki koncept rada kroz cjelishodno projektovani cilj i zadatke, a potom i logično, detaljno operacionalizovane hipoteze. U cjelini posmatrano problem istraživanja je usmjeren na analizu emocionalnih problema kod slabovide i djece bez ostatka vida koji su korisnici JU Resursnog centra za djecu i mlade "Podgorica". Istraživački problem se ogleda u neprepoznavanju značaja sistemskog, adekvatnog i pravovremenog monitoringa emocionalnih problema kod slabovide i djece bez ostatka vida. Predmet istraživanja predstavlja detektovanje intenzitet i učestalosti emocionalnih problema kod slabovide i djece bez ostatka vida. **Glavna hipoteza istraživanja ogleda se u pretpostavci da slabovida i djeca bez ostatka vida se češće suočavaju sa emocionalnim problemima.**

Kandidatkinja Marina Bučković u svom master radu navodi da ovakav holistički pristup omogućava ne samo pravovremeno reagovanje na postojeće i prepoznate izazove i probleme već i aktivno djelovanje u cilju sprječavanja njihove pojave. Kroz

uspostavljanje ovakve sadržine monitoringa "otvaramo vrata" ka razvoju sveobuhvatnijih i personalizovanih programa podrške koji će poboljšati emocionalno blagostanje kod slabovidih i osoba bez ostatka vida, pružajući im kvalitetniji sadržaj života, istovremeno podstičući inkluzivnije društvo u Crnoj Gori.

Prema podacima koje je kandidatkinja Bučković dobila u svom istraživanju kroz DASS-21 skalu, navodi da čak dva ispitanika, što svakako čini značajan postotak od ukupnog broja ispitane djece, pokazuju ozbiljne indikacije da bi mogli patiti od disocijativnog identitetskog poremećaja (DAS), što predstavlja zabrinjavajuć podatak. Pravovremena reakcija i uspostavljanje ranih programa za suzbijanje potencijalno većeg postotka oboljele djece predstavlja jasan prioritet, s obzirom na to da čak 12 ispitanika daje znakove mogućeg oboljenja od ovog poremećaja. Ovaj rezultat ima veoma duboke implikacije za njihovo mentalno zdravlje, budući da DAS predstavlja ozbiljno stanje koje može imati značajan uticaj na svakodnevni život ovih pojedinaca. Identifikacija ovih indikacija ukazuje na potrebu za hitnim i stalnim stručnim intervencijama kako bi se osigurala odgovarajuća dijagnoza i terapija, s obzirom na ozbiljnost ovog poremećaja, te implikacije za moguće širenje i kod ostale djece. Neminovnost potrebe za stručnom pomoći u ovakvim slučajevima postaje ključna. Od značaja je što kandidatkinja Marina Bučković daje preporuke kao da je od ranog prepoznavanje i jasan pristup stručnoj pomoći mogu značajno poboljšati izgleda za uspješno suočavanje s DAS-om i njegovim simptomima poremećaja. Ovakav tip otkrića u istraživanju naglašava važnost edukacije javnosti i stručnjaka o ovom poremećaju što upućuje na veliku potrebu za kontinuiranim istraživanjima kako bi se bolje razumjeli uzroci i mehanizmi ovog poremećaja te pravovremeno razvili učinkovitiji pristupi za njegovo liječenje i podršku osobama koje pate od njega. S druge strane na osnovu PIE istraživanja možemo zaključiti da su osobine ličnosti adekvatnije kao set indikatora varijabli od primarnih emocija. Ovo znači da ljudi obično ne mijenjaju svoje osnovne osobine ličnosti dramatično tokom svog života. Ove stabilne osobine mogu pružiti predikciju dugoročnih ponašanja i reakcija, obično se mjere na više dimenzija, što omogućava složeniju analizu predikcija. Osobine ličnosti obično su konzistentne u različitim situacijama i kontekstima, dok sa druge strane primarne emocije mogu varirati zavisno od okolnosti i situacije. Od velikog značaja je što kandidatkinja Bučković dobijene rezultate koji se nalaze unutar granica uobičajenih odgovora takođe

tumači s velikim oprezom, jer može ukazivati na nekoliko različitih faktora iz razloga što postoji mogućnost da ispitani subjekt namjerno pokušava da "lažira" svoje rezultate kako bi stvorio određenu sliku o sebi.

Glavna hipoteza je potvrđena ona je glasila: pretpostavlja se da slabovidna i djeca bez ostatka vida se suočavaju sa brojnim emocionalnim problemima. Potvrda se ogleda u visokom stepenu inteziteta emocionalnih problema, posebno anksioznosti, depresije i značajno velikih očitavanja na subskalama stresa.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja svjedoči o kvalitetu, relevantnosti, svrsishodnosti, inovativnosti master rada kandidatkinje Marine Bučković, na temu koja je izuzetno aktuelna i značajna, Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze, pod nazivom *Emocionalni problemi slabovide djece i djece bez ostatka vida u Resursni centar za djecu i mlade" Podgorica"*.

KOMISIJA

Dr Veselinka Milović, član

Prof.dr Nada Šakotić, mentor

Dr Bojana Miletić, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKOČ

PRILOG	21.12.2023		
PR. JED.	PR. JED.	PR. JED.	PR. JED.
01	40/10		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 3/9

UNIVERZITET CRNE GORE
Filozofski fakultet

Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 22. 12. 2023. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Emocionalni problemi slabovide djece i djece bez ostatka vida u Resursni centar za djecu i mlade „Podgorica“** Marine Bučković, studentkinje Studijskog programa za psihologiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović